Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muistio

15.10.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 16.10.2024 klo 12.45

HE LTAE III 2024 (HE 153/2024), PL 26, Sisäministeriön hallinnonalan yleisesittely
talous- ja suunnittelujohtaja Antti Karila / sisäministeriö / talous- ja suunnitteluyksikkö

Sisäministeriön hallinnonala, HE LTAE III 2024

Yleistä

Sisäministeriön hallinnonalaa koskeva hallituksen esitys vuoden 2024 kolmanneksi lisätalousarvioksi on yhteensä 37,546 milj. euroa. Esitetystä lisäyksestä 15,251 milj. aiheutuu arviomäärärahamomenteille esitetyistä muutoksista (netto), -11 milj. euroa on vuoden 2024 talousarviossa myönnettyjen määrärahojen peruutuksia ja 1 milj. euroa pääluokkien välistä siirtoa. Varsinaisia asialisäyksiä esitetään yhteensä 32,295 milj. euroa. Lisätalousarvioesityksen yhteydessä esitettiin lisäksi peruutettavaksi vuoden 2023 talousarviomäärärahaa yhteensä -21,793 milj. euroa. Määrärahojen peruutuksiin liittyen ministeriö esitti uudelleenbudjetointeja, joista kaikki esitykset eivät menestyneet.

Hallinto

Esitetään 0,3 milj. euron uudelleenbudjetointia talousarviosta poistuvalta (Tae 2025) kehittämismomentilta 26.01.21. sisäministeriön toimintamenoihin. Määrärahan uudelleenbudjetoinnilla varmistetaan ministeriön sovittujen säästötoimien hallittu toteuttaminen.

Hallinnonalan arvonlisäveromomentille 26.01.29. esitetään tasotarkistuksen mukainen -31,4 milj. euron vähennys. Se perustuu hallinnonalan virastojen tarkistettuihin arvioihin vuoden 2024 alv-menoista. Vähennyksen myötä momentin määrärahataso laskee vuoden 2024 talousarviossa 200 milj. euroon.

Eräät avustukset –momentille esitetään 1 milj. euron lisäystä Suomen meripelastusseuralle meripelastusveneiden hankintaan, ylläpitoon ja korjauksiin.

Poliisitoimi

Suojelupoliisin toimintamenoihin esitetään -10 milj. euron vähennys, joka esitetään vastaavasti lisättäväksi suojelupoliisille vuoden 2025 täydentävässä talousarviossa (Taet 2025). Suojelupoliisin toimitalohankkeen valmistumisen viivästyminen kevääseen 2025 sekä viraston henkilöstöresurssien haastava tilanne vaikuttavat uuden toimitalon ICT-varustamisen toteutukseen. Kokonaisuus on suunniteltu jaksotettavaksi vuosille 2024–2026.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Suojelupoliisille esitetään lisäksi 5 milj. euron lisäystä. Lisämäärärahalla turvataan viraston kriittinen suorituskyky ja toiminta. Lisäyksellä on huomattava merkitys kansallisen turvallisuuden varmistamisessa haasteellisessa turvallisuusympäristössä.

Poliisin toimintamenoihin vuoden 2023 talousarviossa tehokkaan rahanpesun estämisen valvontaan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osoitettu 0,4 milj. euron määräraha esitetään uudelleen budjetoitavaksi vuodelle 2024. Tällä turvataan hankkeelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Määrärahan käyttö on ollut ennakoitua vähäisempää mm. rekrytointivaikeuksien vuoksi.

KEJO -hankkeen jatkorahoitus esitetään turvattavaksi 3 milj. euron lisäyksellä. Esitys siirrettiin vuoden 2025 talousarvioesityksestä vuoden 2024 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen. Myös Tulli on saatu sitoutumaan omaan rahoitusosuuteensa ja kevään kehysriihessä hankkeen jatkorahoitukselle asetetut vaatimukset täyttyvät nyt täysimääräisesti.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitokselle esitetään 3,655 milj. euron lisämäärärahaa kattamaan välineellistetyn laittoman maahantulon hallinnasta 19.3.–15.8.2024 välisenä aikana Rajavartiolaitokselle erillisen seurannan mukaan aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Rajavartiolaitokselle on myönnetty aikaisemmissa vuoden 2024 lisätalousarvioissa vastaaviin kustannuksiin 12,174 milj. ja 3,31 milj. euroa. Lisäyksellä varmistetaan, ettei tilanne itärajalla ja sen edellyttämät toimet vaaranna Rajavartiolaitoksen perustoiminnan ylläpitoa.

Lisäksi Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin esitetään 1,69 milj. euron lisäystä radioteknisen valvontajärjestelmän käyttö- ja ylläpitokustannuksiin. Radioteknisen valvontajärjestelmän investointikustannukset 7,05 milj. euroa esitetään Rajavartiolaitokset investoinnit –momentille. Tälle momentille esitetään myös 10,2 milj. euron lisäys Rajavartiolaitoksen uusien valvontalentokoneiden järjestelmiin. Ministeriö esitti investointimomentin lisäystä suurempana (15,993 milj. euroa) kytkettynä vastaavan suuruiseen vuoden 2023 talousarviossa Itärajan esteeseen myönnetyn määrärahan peruuttamiseen. Suurempi summa olisi käytetty valvontalentokoneiden lisäksi ulkovartiolaivojen hankintaan sekä maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uusimiseen. Hallituksen pienempi lisäysesitys tulee kasvattamaan olennaisesti Rajavartiolaitoksen sopeuttamistarvetta vuonna 2025.

Valvontalentokoneiden potilaskuljetusmahdollisuus 1 milj. euroa esitetään siirtona STM:n pääluokasta momentilta 33.60.30.

Rajavartiolaitoksen investoinnit –momentin käyttökohteisiin esitetään muutoksia, joilla mahdollistetaan sen käyttö radioteknisen valvontajärjestelmän hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin. Lisäksi momentin käyttökohteita esitetään muutettavaksi siten, että momentin määrärahaa saa käyttää vuosittain enintään 31 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja myös muihin kulutusmenoihin.

Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Hätäkeskuslaitoksen toimintamenoihin (mom. 26.30.02) esitetään määrärahan peruuttamista -1 milj. euroa, mikä on myönnetty Hätäkeskuslaitoksen henkilötyövuositason turvaamiseen. Hätäkeskuslaitos ei arvion mukaan tule saavuttamaan asetettua tavoitetasoa (noin 630), koska henkilöstön poistuma on ollut arvioitua suurempi ja päivystyshenkilöstön koulutusmäärät eivät riitä oikaisemaan vajetta. Arvio vuoden 2024 henkilötyövuosimäärästä on 615.

Maahanmuutto

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto –momentille (26.40.21.) esitetään 42,384 milj. euron lisäystä. Vastaanottopalveluiden kustannukset ovat nousseet arvioitua enemmän. Vuoden 2023 keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta oli 30€/vrk (alv 0). Keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta vuonna 2024 on ollut 35€/vrk (alv 0).

Keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta on noussut, koska yksityismajoituksesta hakeudutaan vastaanottokeskuksiin. Taustalla on erityisesti ukrainalaisten siirtyminen vastaanottokeskuksiin johtuen Ukrainan sodan pitkittymisestä. Yksityismajoituksen vuorokausihinta on noin 12€/vrk, kun taas vastaanottokeskuksessa vuorokausihinta on noin 45€/vrk. Lisäksi kuluneen vuoden aikana suorahankintasopimuksen mukaisia vastaanottokeskuksia on lakkautettu ja uusia DPS-sopimuksen mukaisia keskuksia avattu. Tästä on aiheutunut sekä kertaluonteisia lakkauttamiskustannuksia että päällekkäisiä operatiivisia kustannuksia.

Momentille 26.40.63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet, esitetään 4,267 milj. euron lisäystä perustuen maahanmuuton olettamiin (elokuu 2024) ja niiden mukaisiin arvioihin määrärahatarpeesta.